

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefracate nu se
primesc. — Manuscrisul nu se
retrimite.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas, Heinrich
Schiele; Rudolf Mosse, A. Oppel;
Nachfolger; Anton Oppel k. J.
Dawelberg, in Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernad; in
București: Agenzia Haas, Suc-
cursale de Roma; în Ham-
burg: Karoly & Iselmann.
Prețurile inserțiunilor: o soră
garmond pe o colonă 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
soră 10 cr. séu 90 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LVII.

„Gazeta” iese în mâ-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunea, piața mare,
Tergulul Inului Nr. 30 etagiul
I: pe un an 10 fl., pe șese
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună esemplară 5 cr. v. a.
séu 15 bani. Atâtă abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 80.

Brașov, Sâmbătă, 9 (21) Aprilie

1894.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Aprilie 1894 st. v.

s'a deschis nou abonament,
la care invităm pe toți amicii și
sprijinitorii foilor noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 12 fl.
pe șese luni . . . . . 6 fl.
pe trei luni . . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 40 franci
pe șese luni . . . . . 20 „
pe trei luni . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 2 fl.
pe șese luni . . . . . 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 8 franci
pe șese luni . . . . . 4 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Dascălii noștri și Csaky.

Brașov, 8 Aprilie v.

In această nenorocită eră de ma-
ghiarisare este fără îndoială cea mai
grea pozițiunea dascălilor noștri ro-
mâni. Ei trebuie să simtă adă mai
mult ca toți ceilalți urmările siste-
mului de guvernare asupritor și
desnaționalizator.

Școala noastră este barometrul
situațiunii noastre în mijlocul lup-
telor de existență națională, ce tre-
buie să le purtăm. N'avem decât
să privim la sbuciumările învăță-
mântului nostru național, cauzate
de legile și ordinațiunile ungarești,
ce lovesc în libertatea și în drep-

tul de limbă al poporului român,
pentru ca să avem o iconă clară a
stării noastre politice, naționale și
culturale.

Dascălul românesc a ajuns
în urma politice violente de instruc-
țiune a guvernului maghiar să fiă
condamnat a sluji adă la doi domni,
la două idealuri, aspirațiuni și ni-
suinte de cultură opuse. El are
așadără două chiamări de împlinit,
cari se combat una pe alta și când
una îi dăce să meargă la dreapta, ce-
laltă îl îndemnează să stea la stânga,
séu să nu se depărteze din loc.

C'ună cuvânt, învățătoria
noastră a ajuns în halul acela, în-
câtă i se cere adă să facă imposibi-
lul și să înainteze și interesele cul-
turii naționale române și acele ale
culturii naționale maghiare. Dască-
lul român, decă vrea să fiă bine
vedut și să își asigure existența, tre-
buie să facă adă minunea de a fi
totodată și Român și Ungur bun.
Cei ce l'au ales séu l'au numit,
susțitorii școlii, autoritatea biseri-
cească-școlară, poporul român îi
ceru să își împlinescă chemarea ca
dascăl român pentru propășirea
culturii naționale române, érá gu-
vernul și ministrul de instrucțiune
cu organele lui, séu, vorbind în
limba acestora, statul, îi cere să își
împlinescă chiamarea specială „pa-
triotică”, ce i-o impun legile și or-
dinațiunile ministeriale ungarești și
să propage limba și cultura ma-
ghiară.

Ce să facă acum mai întâi bie-
tul dascăl? Ca să nu corăspundă
îndatoririi sale naționale nu lă
simțul și inima, ér ca să ignoreze
poruncile stăpânirii nu pte, pen-
tru că acesta are puterea și mijlo-
cul de ală nimic, de a face se
fiă destituit și alungat din pos-
tul séu.

Cu legile, cari au făcut obli-
gator studiul limbii maghiare în
școlile noastre populare, s'a întro-

dus un regim arbitrar pe tere-
nului învățământului, care face ca
învățătorii noștri să nu mai potă
răsufli de terórea, ce-o lătescu or-
dinațiunile ministrului de instruc-
țiune, cari tóte culminază în pre-
tensiunea de-a învăța și de-a lăți
limba maghiară și numai limba ma-
ghiară.

Dovadă, că în adevăr dom-
nesce un regim de teróre în ale
învățământului, sunt ordinațiunile,
cu cari de astă toamnă încece voiesce
să disciplineze ministrul de instruc-
țiune publică Csaky dascălimea nós-
tră. Ceea ce pretinde el de la acesta,
trece peste tóte marginele. Nu i este
de ajuns ca învățătorii noștri po-
porali să cunoscă limba maghiară în
măsura, ca să-o potă propune după
programul, ce-lă indică însă și le-
gea de la 1879, ci d-lă Csaky pre-
tinde de la ei să aibă ó calificațiune
pentru propunerea limbii maghiare
analogă aceleia, ce li-se cere învă-
țătorilor dela școlile ungarești.

Numai înainte cu vre-o două
septemăni ministrul Csaky a fost
ordonat ca candidații de învăță-
tori să fiă cu deosebită strictetă es-
aminat în limba maghiară și să li-se
pretindă să vorbescă în limba un-
garească corectă și bine înțeleasă.
Acum însă d-lă Csaky vine și înăsprece
acest ordin, cerendă ca candidații
numai în acelă casă să fiă admiși la
esamenul de învățător, decă vor
fi dovedit ó cunoștință „celă pu-
țin îndestulitóre” a limbii maghiare
în scriere și vorbire și că sunt ca-
pabili de a-o și propune; ér la casă
când nu vor corăspunde acestei
cerințe, inspectorul reg. ung. să fiă
dator a refusa subscrierea diplomei
de învățător.

Acastă măsură a contelui Csaky
ne aduce aminte de cuvintele ros-
tite în dieta de la 1879, când cu des-
bătorea legii școlare din cesiune,
de cătră deputatul Ludovic Mo-
csary.

„După această lege”, dise Mo-
csary „numai acela pte fi învă-
țător, despre care va constata inspec-
torul școlar reg., că a făcut pro-
gresele recerute în limba maghiară
și căruia îi va da el calificațiunea.
Astfel inspectorul de școle se va face
domn peste viață și morte în privința
sortii și a viitorului tuturor aspira-
ntorilor la dascălii. Prin acesta s'a dat
ó putere, ce trece peste tótă măsura.
In mâinile unor funcționari și toc-
mai în mâinile aceloră, cari până
acum nu treceau tocmai de popu-
lari în țară. Credă, că procederea
acesta are caracterul... că aici în
adevăr se esercită nu numai ó pre-
siune, ci ó adevărată silă față cu
celelalte naționalități“.

Noi amă dăsu mai mult, amă
dăsu, că nu se face numai silă, ci
că adă domnesce chiar un re-
gim de teróre în ale învățăm-
tului.

Unde vomă ajunge în asemeni
împrejurări deplorabile nu este greu
de prevedut. Praca a dovedit și
va dovedi de adă încolo și mai
mult, că la doi domni nu se
pote sluji. Nu este cu puțință, ca
învățătorii români să corăspundă și
cerințelor fără măsură ale d-lui
Csaky și să își împlinescă și chiamarea
loră ca dascăli romani.

Urmarea va fi, că presiunea, sila
și terórea voră zădărnici, probabil,
pentru timp îndelungat munca
noastră în câmpul culturii naționale,
dér voră nasce ó reacțiune în sinul
poporului român, care, în secolul
înaintat celă străbateră, nu pte
să nu pregătescă nenorocitei politice
ungarești de desnaționalizare celă
mai cumplită desastru.

CRONICA POLITICĂ

— 8 (20) Aprilă.

Guvernul sêrbesc a făcut pe pla-
cul guvernului ungarești. Din inciden-
tulă meetingului dela Carlovéțu, studenții

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Ferestra luminată.

De Francois Coppé.

Nótea de August érá întunecóasă;
norí grei și amenințatori sburau pe cerul
fără stele, și pe bulevardul larg grăbiau
ómenii cu pași grei spre casă. Flăcările
lampelor de gaz, ale căror șiruri lungi
se párea, că se întelnesc în suburbiul de-
părtat, licuriau cu greu prin zăduful fer-
binte, nădușitor.

Carol sări în sus de pe scaun, cu
ó privire desperată asupra lucrării, ce nu
da Dumneđu să se finescă, și care pe lângă
totă zelulă, furnica de corecturi. Tinêrul
bărbat nu mai pută suferi căldura și mu-
șițele în odaia sa mică. Mănos stinse lu-
mina, cobori pe scară, mersé încet peste
bulevardul părăsit și se aședă în liber
la ó mescióră a micului restaurant, ce se
afla chiar față n față cu locuința lui. Câtă
de pustie îi se párea séra acesta! Berea,
ce i-o pusesse d'inaute un chelner, avea
un gust stătut și amar; și în liber
era chiar așa de nădușit, ca și în odaia,

și când sufla câte-o bóre prin strade,
erat de ferbinte, încât se párea, că vine
dintr'ună cuptor de foc. Carol își dăcea
acuma, că ar fi fost mai bine să fi rămas
în odaia și să se fi culcat, după prover-
bul arab:

„A fi culcat é mai bine, decât a
ședé; a fi mort é mai bine, decât a fi
culcat!“

A fi mort! Da, în adevăr! I s'a
urit în fine de vieța sa de scriitor, care
nu are nic un succes și, pte, nic ta-
lent. Nu era óre chiar așa de monotonă
vieța lui, ca și omnibusul, care totă la
dece minute trece prin strada plină de pul-
vere, trasă de cai séi slabi și necăjiți? Nu
era și elă tocmai așa un cală amarit,
care trebuie să se lase înhamat și chinut,
pentru ca să agonisescă puținul fênă
și ovésu? Ce chiamare acosta de a vinde
cu 38 de ani substantive și verbe! Dimi-
neta, când se rádea, tot-déuna îlă apuca
spaima de vinele albastre, ce îi se trageau
dela ochi spre temple: semnele tinereții
dispărute! Și nu avea nic măcar ó sin-
gură amintire plăcută, frumoasă, nici ó sin-
gură oază în pustietatea miseriei lui!

Pe când îi sburau cugetele la trecu-
tul întunecat și la prezentul singuratec
și fără mângâiere, așa încât îi veniră la-
crimi amare în ochi, își ridică involuntar
capul, și de-odată observă în etagiul ală
cincilea ală casei, chiar de-asupra odăii
sale, ó ferestră luminată. Era singură în
tótă împrejurimea, de-óre-ce în suburbiu
ómenii se culcau de timpuriu. In aceeași
înălțime cu ferestră, conturile marginelor
edificiului se perdeau în întunecul nopții,
așa că zarea ferestrei, ce lumina atâtă de
sus, apărea, ca și lumina liniștită și ne-
mișcată a unui far. Era deschisă, însă ó
acoperea ó perdea albă, ce tremura la tótă
mișcarea aerului.

„Óre cine să locuescă acolo sus?”
se întrebă Carol.

Și în momentul acesta elă se simți
atât de singur, atât de desperat, și fe-
restra luminată privia în jos spre elă
atât de blând și pacinic, încât elă în-
tr'ună capriț ironică ală fantasiei își ima-
gină totă ómen, cari, toți mai fericiți de-
cât elă, pte trăiescu în odaia aceea. Care
dintre ómenii alungați nótea de griji și
supărare pe strade, nu va fi cunoscut sim-

țul acesta? Cine nu și va fi dăsu la ve-
derea unei ferestri luminate nótea: „Acolo
de bună semă locuesce fericirea?” Cine,
stând în întunecul, nu s'ar fi uitat cu
inimă invidioasă la ó astfel de ferestră,
ca și un desperat, care a suferit pe pă-
mânt numai desamăgiri și n'a aflat măn-
gâiere nic când și-a ridicat ochii spre ste-
lele lucitóre?

„Óre cine să locuescă acolo sus?”
se întrebă Carol. „Cine veghiază și acum
așa târziu?”

Dór încă unul, care lucră ca și el?
Dór încă vr'un poet séu scriitor? I
veni acum în minte, că pe scară elă întel-
nise câte-odată un bărbat de totă ti-
neré, serac imbrăcat și palid. Elă va
fi! Sărmanul, de sigur își agonisese, prin
óre private, cei cinc franci necesari pentru
traiu; dimineta vinde temele din limba la-
tină, celaltă parte a dălei ó sacrifică însă
artei séu poesiei. E fórte lipsit, dér am-
bițios și nevinovat. Nisuesce spre gloriă,
însé crede, că nu va puté ajunge la ea,
până când nu va produce ceva fórte bun

dela școlile superioare din Belgrad, au voit să se ia parte la acest meeting. O telegramă din Belgrad aduce însă scirea, că studenții au fost oprți. Ministrul președinte sârbesc Nicolajević a declarat, că nu poate permite, ca cetățenii sârbi să ia parte la demonstrații, ce atingă afacerile interne ale unui stat străin.

Amu adus ier scirea, că în Anglia s'a petrecut un fapt politic de cea mare însemnătate, care de sigur va provoca crâncene lupte între „Thory“ și „Wighi“ englexi. Anume, camera Comunelor a primit bilul, care desființează dreptul, ce-lu avea Camera lordilor de a dice veto legilor votate de camera Comunelor. Prin votul acesta se introduce în constituția englesă o mare modificare, ale cărei urmări nu se pot calcula. Votul camerei Comunelor din Londra, a fost provocat în prima linie de atitudinea obstinată a lordilor englexi contra bilului home-rule, pe care se scie, că ei l'au respins. Mai sunt apoi și alte cauze. E vorba aici de lupta între democrația și aristocrația englesă, care ține cu încăpăținarea la privilegiile ei, pericolitate de marea reformă irlandesă a lui Gladstone. Votul camerei Comunelor va face de sigur puternică impresiune asupra tuturor cercurilor politice din Eoropa.

Lui „Pol. Corr.“ i-se scie din Petersburg: Privitor la ideia desarmării, discutată în presa din străinătate și în cea rusescă, în Rusia domnesce părerea, că pacea europeană nu se poate asigura aq prin o desarmare generală. Stelpii cei mai puternicii ai păcii sunt guvernele și intențiunile pacifice ale popoarelor. Nici un guvern european nu doresce războiul, tôte însă trebuie să-și susțină puterea armată, fiindcă numai astfel pot să-și contrabalanseze puterile. Guvernul rusesc este convins despre această imperioasă necesitate, și nu poate vedea posibilitatea de a se schimba această stare. Scirea lui „Times“ așa-dér, că guvernul rusesc va propune guvernelor europene desarmarea generală, este declarată de cercurile competente, ca o aserțiune cu totul nebasată.

Din Roma i-se telegrafiază lui „P. Ll.“, că comisiunea de cinci-spre-dece, renunțându la opozițiunea făcută până acuma, a primit tôte proiectele ministrului Sonnino, asupra circulațiunei banotelor, reservei de aură a bancelor și asupra celorlalte cestiuni de bancă. Lucrul acesta a produs mare mirare în tôte cercurile. Comisiunea éráși se va aduna la 20 April, pentru de a primi raportul referentului Vacchelli, care raportu apoi se va presenta la 21 l. c. camerei.

Pertractările între cabinetul engles, Rusia și China, referitoare la teritoriul de

cértă Pamir, s'au finit. Divergențe de păreri mai sunt numai în ce privește granița dintre lacul Wood și China, în ostul Afganistanului. În vest s'a luat ca basă pentru granița ruso-afghană, tractatul englezo-rusesc din 1885; în nord și nord-ost, convențiunea englezo-rusescă din 1873. Bokkara renunță la sfatul Rusiei la Berwaz, în favorul Afganistanului, care în schimb renunță la stațiunile sale dela țermurele nordice al Oxului la Roschan și Schignan. Se poate, că Emirul Abdurrachman va ține și Wakkanul, care scutesce pasul Baroghil. După tôte aceste, interesele Angliei în regiunile din centrul Asiei sunt deplin asigurade.

Nou ucaz al lui Csaky.

Cetim în „Budapesti Hirlap“ de ier:

Contele Albin Csaky numai de curându a dat o ordinațiune în cestiunea judecării rezultatului aspiranților de învățători și învățătore nemaghiare, la esamenele scripturistice și verbale.

Ordinațiunea acésta a făcut o acum ministrul și mai aspră. A înasprit'o, intrucât esaminarea candidaților numai în cazul acela se poate admite, decât au dovedit cunoscință suficientă în vorbirea și scrierea limbei maghiare.

Lipsindu-le acésta cunoscință și calificatiă, inspectorul regesc, séu locțiitorul séu, este dator a denega subscrierea diplomei învățătoresci și estradarea ei; mai departe e dator a controla identitatea persoanei candidatului, și decât e de lipsă, a-i cere documentele spre esaminare.

Ministrul, pe lângă ținerea strictă și esactă a ordinațiunei sub mare responsabilitate, le impune inspectorilor și datorința de a griji, ca nu cumva să ajungă la diplome legalisate cu subscrierea și sigilul lor astfel de învățători, cari s'au dovedit incapabil pentru propunerea limbei maghiare.

Dispozițiunile acestei ordinațiuni sunt valabile de la esamenul proxim, și ministrul de instrucțiune a luat tôte măsurile, ca or ce negligență, să fiă pedopsită cu strictete.

Ministrul Csaky, cel mai „patriotic“ ministru dér, e și cel mai mare dușman al limbilor nemaghiare!

Wilhelm II. și Maghiarii.

Diarul „Politik“ din Praga vorbind despre visita împératului Wilhelm la curtea din Viena, scie următoarele:

În adevăr, vecinii noștri dincolo de Leitha încep a se simți tot mai „independenți“. Ei lucră așa, ca și cum ar fi despărțiți de jumetea cealaltă a imperiului, și ca și când ar fi în tôte și pentru

ori și cine un stat de sine stător în tr'unu mod, se poate dice mai multă ca încredut, se manifestă acésta și acum din incidentul visitei împératului Wilhelm în Viena. Diarele maghiare adresază, ce e drept, óspelui monarhului nostru articuli de bineventare, dér tot-odată dau espreșiune și „păreri lor de réu“, că împératul Wilhelm n'a cercetat și — Budapesta. Ceea ce însă e în sine nu voiesc, séu nu pot să spună, cetim într'o corespondență — probabil oficiósă — din „Vossische Zeitung“, în care se dice:

„Maghiarii simțesc totu mai tare, dreptu o desconsiderare, că împératul Wilhelm, care în fiă-care an apare ca óspe pe pământu austriac (!), până acuma n'a aflat de cunoscință se cerceteze capitala. În fapt, acésta este o desconsiderare demnă de compătimită, a cărei grabnică reparare ar trebui să i-o sfătuiască împératului cei din jurul lui. Maghiarii sunt un factor atât de important în politica imperiului Habsburgic, încât pentru Germania nu poate fi indiferentă, că ore ei aderéză la aliața cu Germania cu mai multă séu mai puțină căldură; și fără indoiă s'ar mări acésta căldură forțe multă, prin o visită a împératului german în Pesta. Decă împératul Wilhelm la întorcerea sa din Abbazia ar fi făcut un mic incungiur pe la Pesta, ar fi aflat o primire entusiastă, care i-ar fi recompensat în modu îmbelșugat scurta strapațiă de călătoriă. Durere însă, împératul n'a fost sfătuit în înțelesul acesta, și nu e de mirat, că în Ungaria — unde o ocaziunea manevrelor dela Güns visita împératului german a fost sigură, dér în zadar așteptată în capitală — domnesce mare nemulțămire.“

Spiritul lui Kossuth începe — după cum se vede — a se mișca puternic!

SCIRILE ĐILEI.

— 8 (20) Aprilie.

Academia română a aprobat propunerea secțiunei istorice de a se pune, ca subiectu la premiul Boldescu de 1500 lei pentru anul 1899 o monografiă a cetăților Chilia și Cetatea Albă, cu istoria lor din cele mai vechi timpuri. Pentru premiul Elvade Rădulescu, pe 1898, secțiunea istorică nu a ajunsă la un vot unanim. D-lu Vincențiu Babeșu a propus Istoria chinezatelor băndăne. D-lu V. A. Ureche a propus, ca subiectu un studiu critic asupra cronicarilor munteni, atât de puțin cunoscuți. Ear d-lu I. Kalinderu, un studiu istoric etnic asupra Basarabiei. Plenu Academie a aprobat acestu din urmă subiectu, care după cât credem, va fi cam greu de tratat cu succes, avendu în vedere starea de aq a Basarabiei. Măne, Sâmbătă la ora 1, va fi ultima ședință plenară a Academiei sub președința Regelui. Se vor asculta importante raporturi, și anume: al d-lui Hașdeu, dându semnă despre mersul lucrării *Magnum etimologicum*; al d-lui V. A. Urechia, despre importanțulu *Codice, scrișu de Bambilus*, arhiepiscop-

pul marcenopolitanu la 1646, la Bacău. — Mercuri, 13 Aprilie, se ține ultima ședință a Academiei. Este probabil, că atunci se va face alegerea președintelui și a unui membru în secțiunea istorică în locul răposatului G. Barișu. Până acum nu este nici un candidat cu șanse. Decă n'ar fi a se alege un Român de peste munți, — dice „Românul“ — e mult probabil, că d-lu C. Esarcu ar intruni sufragiile celor mai mulți academiciani.

— o —

Pertractarea în procesul pentru delictul de agitare, intentat învățătorului din Grădiște, Nicolae Trimbiționiu, care a fost fixat pe 6 (18) Aprilie a. c., s'a amânât din cauză, că un martore — *diabolus rotae*, care sciă să raporteze diarelor despre gróznica „agitare“ a lui Trimbiționiu, cu tôte că nu scie nici măcar un cuvânt românesc, — nu s'a prezentat. Citațiunea nu i-s'a putut înmanua din pricină, precum se dice, că ar fi prin Croația.

— o —

Conferența episcopilor catolici. Primatele Vaszary a convocat pe ziua de aq, 20 Aprilie, corul episcopesc catolic la o conferență în palatul séu din Buda. Obiectul principal al conferenței este *afacerea Congruvi*. Se va ceti raportul comisiunei pentru Congruă, pe care episcopatul ilu va lua la dezbateri. Afară de acésta se vor rezolva alte cestiuni curente, cari au rămas neresolvate de conferența trecută.

— o —

Dimisia contelui Antoniu Széchenyi. Diarul „Vaterland“ din Viena aduce scirea, că contele Antoniu Széchenyi și-a anunțat Societății istorice maghiare dimisia din postul de președinte. Motivul e, că Societatea a luat parte la imormențarea lui Kossuth.

— o —

Manifestațiuni ruso-franceze. Oficerii și matrosii cruciatei rusesci „Sabioc“, au fost primiți diarele trecute de Francesii din orașul de portu Chanoi, din Tonkin, cu un entusiasm mare, care nu va rămânea fără impresiune în Petersburg. S'a arangiat în onorea Rușilor un banchet festiv, la care au luat parte 200 de persoane și cu care ocaziune primarul s'a esprimat, că „dela diarele din Kronstadt și Toulon înceoche, flota rusescă păstrează în sine o parte din sufletul francesu!“ La aceste cuvinte, comandantul cruciatei, căpitanul Dameshirow, a răspuns în mod convenit. În fine pe când oficerii rusesci plecară spre portu, însoțiți și urmați de un convoiu festiv, luă pe stradă cuvântul locotenentul prințu Trubetzkoi și declară înaintea mulțimei de popor, că nu mai există nici Francia nici Rusia, ci numai „un popor împreunat ruso-francesu“. Aceste cuvinte produsă un entusiasm nedescrribil.

într'unu op de artă. Nu cunosc încă lumea acésta, dér de altcum la ce altă cunoscință ajunge poetul, decât că lumea acésta e deșertăciunea deșertăciunilor? Pote că elu lucră acum la cele d'intăi versuri, la poesia deescă a țineretei lui, ceea ce omul numai odată o poate face în viață; în fantasia lui își scote ca din farmecul un paradisu, unde paserile au odorul florilor și florile au aripă; unde toți ómenii sunt buni și curați, ca stelele; unde nu există, decât visuri și simțeminte; și apoi decât lumea îi va ceti versurile, atunci acela, cari le vor ceti și cânta, se vor întrista, că lumea nu este în realitate un astfel de paradisu.

Însé poesia zace acum încă pe masa lui de scris, încă nu-i finită, dér cu atât și e mai scumpă, deorece în schiță vede elu, cum îi plutesce înaintea ochilor idealul.

Óre ce scie face tinérulu poetu așa târziu? E dór în pat și cetesce din cartea lui predilectă, care a mai cetit'o de o sută de ori, și din care fantasia lui își clădesce în aer castelele cele mai frumoșe?

Nu, elu se va fi chinat tótă séra cu cioplirea unor strofe, și acum ostentit, va fi adormit. Capul séu frumos de Adamu i s'a plecat pe peptu, ochii i s'au închis, condeiul i-a cădutu din mână, și visându își vede înaintea sa partea începută a lucrării și musa, care și noapte trăiesce pentru elu, zimbundu se plcă de-asupra lui și-lu sérută pe frunte!

*

„Óre cine se locuiescă acolo sus?“ se întrebă Carolu, pe care mereu îlu atrăgea lumina misterioasă, și a cărei fantasia producea totu flori noue.

O părechia tinéră, pentru care nu există nimic alta în lume, decât un simțământ revérsator, care nu cunosc altăceva, decât numai pe sine, și a cărei privire nu trece peste umbrele strinsu îmbrățisate, cari în lumina unei cadu pe stradă. Iubirea lor s'a început ca și multe altele, pe când odată ei ședură din întâmplare pe o bancă. Ea îndată a observat, că elu e blond, și ea, fată veselă brunetă, numai decât i-a insuflat iubirea.

Óre cum de ard ei și acum lumina? De sigur, că elu éráși a voit odată să convină cu amicii săi în birt. Ea a mâncat în grabă ceva într'unu colț de masă și a fost fericit, că în singurătatea ei pote negenat să cugete la elu. Fără de a scie, ea scrisă cu vârful cuțitului numele iubitelui ei soț în fața de masă și zimb. Acum dorme cu lumina aprinsă, s'a ostentit și s'a culcat. Capul ei mitel și frumusel, incungiurat de perul despletit, odihnesce între mâni de încestate. Când elu se va întorce acasă, o va surprinde în somnul ei dulce, va privi lung la trăsurile gingase ale feței ei. Densa atunci instinctiv va simți în visurile ei apropierea lui, va deschide și închide ochii ca un copil somnuros și elu va séruta-o cu drag.

*

„Óre cine se locuiescă acolo sus?“ se întrebă Carolu, care și acum totu ținea ochii ațintiți spre ferestra luminată.

De ce nu o păreche de ómeni cu copii? Tóamna cu fructele sale. Câți ómeni modești și abnegați nu sunt, cari se simt

fericiți în datorințele și prin dorințele lor, cum d. e. acei doi, pe cari Carolu adeseori îi întâlnește în acestu suburbu. Mama, o blondină trecută, într'o manta eftină, împingendu căruțul cu copilul ei cel mai mic, și tatăl, deja sur pe capu, mândru de fiul séu cel mai mare, care era gimnasist, îl duce de mână. Se poate, că ei locuesc acolo sus, și deorece lea lunară abia le este de trei sute franci, adeseori ei mână séra o bucățiă de carne rămasă dela amei și studentul dorme în odaia pe o sofă. Celu mai mitel, care a venit atât de pe neașteptate, și pe care cu tôte acestea nu-lu iubesc mai puțin, a produs o mare schimbare în mica economie.

Spre norocire însă, tatăl, afară de postul séu de funcționar, și-a câștigat încă un post de comptabilu cu 600 fr. pe an, și pe acesta îl implinesce în órele libere. E drept, că trebuie să se scole desu de dimineță. Însé ei nu se plâng, căci sunt sănătoși. Leon, care e în quinta, este forțe diligent. Și privirea îngrijitoare, cu care se uită tata la mamă, când acésta séra cósă până nu mai pote vedea, e miș-

Școlile bulgare din Macedonia. Diarul „Swoboda“ din Sofia anunță, că în săptămânile din urmă alte două școli bulgare au fost închise sub diferite pretexte în localitățile Wostram și Zdrewo (Macedonia). În școala superioară bulgară dela Uskub a isbucit un fel de insurecțiune, în urma manoperilor consulului sârbesc, care a reușit să corupă cu bani pe Bulgarii pentru a-i face să urmeze la gimnaziul sârb din Parsrend.

—o—

La concertul muzicii orășenesc, ce se va da poimâne (Duminică) în otelul „Europa“, se va cânta între altele și romanța „Ce-o fi?“ de Villacros, asupra căreia ou deosebire atragem atențiunea on. publicii. La amândouă se cântă musica orășenescă, în piață, următoarele piese: 1. Dubetz: „Ungarische Lieder“, de Marsch. 2. Balfé: Overtura la opera „Zigeunerin“. 3. Strauss: „Kaiser“, Vals. 4. Wagner: „Einzugsmarsch“ din Tannhäuser. 5. Cavada: „Sărutul de Șerbănescu“, melodioasă. 6. Mazalik: „Aus der Tonhalle“, potpourri.

—o—

Musica militară va da poimâne (Duminică) un concert în sala otelului „central“ Nr. 14, cu o programă aleasă și variată.

—o—

RECTIFICARE. În telegrama noastră de ieri, despre meetingul din Carlovșt, s'a strecurat o regretabilă eroare de tipar. N'au participat numai 400 de alegători sârbi, precum din eroare s'a tipărit, ci 4000.

Procesul pentru un „Apel.“

Clușiu, 18 Aprilie 1894.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

În numărul „Tribunei“ din 14 (26) August 1893, pe pagina 3, a apărut un „Apel“, subscris de d-nii învățătorii Mihail G. Crăciun și George Petrovič.

În acel apel procurorul a găsit „agitațiune la ură“ contra naționalității maghiare, deși în faptă nici pomenire nu s'a făcut de naționalitatea maghiară. Fiindcă patenta împărătească din 1852 e în vigoare și astăzi în Ardeal, procurorul a aflat de cuviință a pune sub acuzațiune nu numai pe autorii apelului, ci și pe d-lă A. Balteșu, ca redactor responsabil de atunci al „Tribunei“, de asemenea și pe d-lă Ioan Poca Necșa, ca editor, sub cuvânt că și-au neglijat atențiunea și grija cu care erau datori.

Astăzi a decurs pertractarea finală în această cauză, sub președinția judeului de tribunal Mikó, votanți Fehdenfeld și Issekutz. Acuzații toți patru au fost de față, alături cu apărătorul lor Dr. G. Ilea. Acusa a susținut-o subprocurorul Pozsonyi, căruia însă d-lă Lazar de astădată i-a denegat serviciul său bine-voitor, căci s'a mâr-

ginită a-i da numai la fine câte-va îndrumări.

La constituirea curții cu jurați, ambele părți s'au folosit de dreptul excepționarei. La 10 ore curtea cu jurați era deja compusă în următorul mod: Weiss József, Sugár József, Dr. Bogdán Péter, Andrásowszky Ede, Gyulay Árpád, Molnár József, Dr. Koch Antal, Hadházy Sándor, Bucsy József, Dr. Kanitz Ágoston, Macskássy Pál, Betegh Péter; suplenți: Domokos Antal, Dr. Nagy Mór.

Depunându jurații jurământul, președintele face atentă pre interpretă, cum și pe procuror și acuzați, să fiă moderați și obiectivi.

Dr. Ilea, înainte de a se începe pertractarea, observă, că în toate hârtiile, cum și în actul de acuzațiune în tot locul, în loc de Crăciun, ocură Grăcin; nici unul dintre cei citați nu are astfel de nume; și totuși a fost ascultată d-lă Crăciun; cere deci, ca pertractarea să nu se țină.

Președintele declară, că d-lă Crăciun, cu ocaziunea ascultării sale înaintea judeului de instrucțiune, a recunoscut identitatea persoanei: este deci numai o eroare de penă, fiind G. în loc de C. De-altmintelea i-se poate lua naționalul din nou, spre mai marea asigurare: Mihail G. Crăciun s'a născut în Doma, e de 24 ani, gr. or. căsătorit, învățător, locuiește în Hodoșu, avere n'are, n'a fost pedepsit, obligămintului militar a corespuns.

Dr. Ilea: eroarea trebuia corésă din capul locului.

Tribunalul se retrage, spre a aduce hotărâre. În acest interval juratul Macskássy își aprinde o țigară și prinde a fuma comod. Publicul se delectă și-l privea cu uimire, deoarece acest lucru nu se mai pomenise nici când. Și noi ni-am fi aprins nise țigarete, însă de-oparte nu peste mult s'a redeschis pertractarea, ér de altă parte simțul de bună-cuviință nu ne-a lăsat să fumăm în sala tribunalului.

Cereri d-lui Dr. Ilea nu i se dă ascultare; repeșce președintele, că G. în loc de C. a fost numai o eroare ortografică și la ascultarea acusatului respectiv același național s'a luat.

Ilea însuși castă de nulitate. Se ia naționalul d-lui G. Petrovič: născut în Nojlač, de 22 ani, inv. gr. or., a fost pedepsit (agitáció!) obligămintului militar a corésponsu. — Andreiu Balteșu: născut în Oena Sibiului, de 34 ani, gr. or., culegător tipograf, necăsătorit, a fost de 2 ori pedepsit, n'are avere. — I. Poca-Necșa: în Sibiu s'a născut, de 54 ani, gr. or., căsătorit, tipograf, a fost de 2-ori pedepsit, obligămintului militar a corésponsu.

Urmăz cetirea actului de acuzațiune al procuraturii: În nr. del. 14 (26) August 1893 al „Tribunei“ ce apare în Sibiu sub editura lui I. Poca-Necșa și redi-

giarea lui A. Balteșu, pe pag. 3 în rubrica „Din public“, a apărut un „Apel“, în care provocă pe pedagogii, cari au absolvit în an. scol. 1891/2, să se adune în Arad și să protesteze în contra proiectului pentru salarisarea învățătorilor. În acest apel, după chibzuela procurorului, se află expresiuni, cari cuprind așa de adevărat delictul de agitare la ură contra naționalității, cum e de adevărat, că de $2 \times 2 = 7$, pentru care lucru cere a se pune sub acuză d-nii Crăciun și Petrovič, ca autori, ér susț numiții domni, ca responsabili pentru tipar. Se cetesce apoi și articolul incriminat, tradus pe unghesce.

La întrebările președintelui, d-lă Crăciun recunșce, că articolul l'a scris împreună cu Petrovič, în înțelegere prealabilă; primesce răspunderea pentru el. — Petrovič: voiesce să vorbescă românește. (Președintele, care se vede, că pricepe românește, îl întrerupe și întorcându-se către jurați dice: „nem akar magyarul beszélni“ — (nu voiesce să vorbescă unghesce), D-sa recunșce, că e autor, el a trimis articolul spre publicare și răspunde pentru el. — Balteșu: a fost redactor resp. pe acel timp; a cetit apelul și negăsind nimic punitiv într'ensul, l'a dat publicității, răspunderea o primesce. — Poca-Necșa: a fost editor în 1893; n'a știut nici de sosirea, nici de tipărirea articolului; cu toate acestea primesce răspunderea pentru el.

Jurații, la întrebarea președintelui, n'au adresat nici o întrebare acușatorilor, și așa notarul ceti atestatele de moralitate ale acușatorilor. În atestatul d-lui Petrovič se dice: „eltekintve nemzetiségi rajtasaitól, magaviselete jó“ (abstrăgându dela agitațiunile sale de naționalitate, purtarea îi este bună). Judele de trib. Issekutz întreabă, ridându ironic: „mi az, kérem?“ (ce-i aceea, mă rog?); jurații și toți străinii au început a ride.

La 11 ore 30 min. pertractarea se suspendă. La 11 ore 45 m. se redeschide. Înainte de toate Dr. Ilea are de observat, cu privire la edarea atestatului de moralitate a lui Petrovič, că în acela ar fi trebuit să se arate fapte, ér nu să se susțină neadevăruri. — Procurorul însă declară, că fiind acele atestate făcute de primăria comunală, în mod oficial, le consideră de ban bună.

După acestea și-a început procurorul rechisitorul, și în 12 minute l'a și fluerat. A apucat cerusa în mână, a stat cătănesce, și-și recita ale sale în ton răsădit, în vreme ce manuscrisul și-l ținea la îndemână, și numai atunci a recurs la ajutorul lui, când s'a acățat într'un loc. Se vede, că d-sa este și poet, deoarece vorbirea și-a început-o în următorul chip: Când aș audit articolul incriminat, Stimăți Domni jurați, nu cred, că nu v'a palpatat mai tare inima în piept: căci l'au scris nise învățători, sub a căror îngrijire stau tragedele mlădite... etc. Ore împlinescu și ei datorința de învățători, când sevărescu fapte de aceste? Judecata o concede conștiinței juraților; el îns e mai tare convins, ca ori și cine, că așa omen nu merită să fiă educatori ai copiilor. Dice, că articolul XXVI din 1893, privitor la salarisarea învățătorilor, numai urmări binefăcătoare are pentru învățătorii confesionali, căci le asigură pânea (sic!) Dér îi dore pe învățătorii români, că statul are drept de controlă, îi demască și nu-i lasă să stărnescă ură în popor față de Unguri. Ne numesc tirani, cari le răpim limba. D-lor jurați, înșiși părinții copiilor potescă, ca să-i judecați de vinovați!

După acesta, declarându ambii autori ai apelului, că voescu a se apăra și în persoană, președintele, dădu cuvântul d-lui învățător Crăciun, apoi d-lui Petrovič și în fine apărătorului Dr. Ilea. Despre aceste în numărul următor. Aleco.

Oradea mare, 18 Aprilie 1894.

Onorate d-le Redactor! Te rog să ai bunăvoința a da loc în colonele „Gaz. Tr.“ acestei întâmpinări:

Avându aș norocirea întâlnirii cu unul dintre domni capitulari Oradani,

mi-a mulțimit pentru dragostea de ai scrie în „Gaz. Trans.“ de Koșuthiști, cari au dispus arborarea stégului negru pe reședința episcopescă română din Oradea.

Mărturisesc, că am fost surprins de această descoperire, și despre posibilitatea de a-și face d-nii canonic astfel de presupuneri despre mine, în deplina cunoștință a acelu adevăr, că eu avându onora să fiu avocat diecesan mai bine de o decime de an, în diecesa oradana gr. cat., decă nu de aiurea, cel puțin din această pozițiune am putut ave școlă destulă să învăț atata, că pe episcopul diecesan, în absența sa, nu-lă represintă capitulul, nu se amestecă în afacerile sale nici administrative, nici personale, ci numai vicarul său și curtenii săi; prin urmare eu n'am putut să fiu acela, carele cu denunțarea ignoranței sale se scrie în publicitate cele atribuite veneratului capitol; de unde nici că am meritat mulțimita susț amintitului d-ni canonic.

Cu această declarațiune am fost dator reputațiunei mele; altcum la timpul său mi-a fost cunoscut istoricul: cum și prin cine? a arborării stégului; apoi ca să vorbesc, sau să scriu contrar cunoștinței lucrului, nu aparține caracterului meu.

Ios. Roman, advocat.

Mulțimită publică

pentru sumele incurse dela On. Domni mai jos însemnați, cari au dăruit la clădirea bisericii române gr. or. în cetatea Brașovului.*

Dela On. Dmnă Elena Th. Filistiu din Bucuresci ni-s'au trimis 200 lei. Dela Comuna română bisericească din Hermanu am primit prin D-lă paroh Dogariu 30 fl. v. a. colectați de Epitropia parohială, fără a ni-se arăta numele dăruitorilor.

Prin D-lă învățător Zosim Butnar cu lista Nr. 340 s'au colectat în Brașov dela d-nii: George Șerban 10 fl., Neculae și Maria Cămpănu 10 fl., Neculae Ghișniță 5 fl., Vasile Grădinari 3 fl., Neculae Stinghe 2 fl., Florea Presmirean 2 fl., George Ciofleac 2 fl., Dumitru Marcea 2 fl., Ștefan Găitan 1 fl. 50 cr., Dragomir Pulpașu, Ioan Stinghe sen., Bucur Bencilă, George Presmirean, Maria Bencilă, Ilie Ardelean, Reveica Zernoveanu, Andrei Pulpașu, Petru Chichionban, Emanoil Bobancu, Ștefan Belindescu, Ioan Gămulea, Nicolau Ogea, Ioan Zamfir, Vasile Moroianu, George Furnică, Dumitru Stinghe, Nic. G. Furnică, George Neaguș și Nic. Ghirincea câte 1 fl. Totalu 57 fl. 50 cr.

Brașov, April 1894.

Comitetul parohial român gr. or. din cetatea Brașovului.

DIVERSE.

Patriarhul pădurilor. În comuna Allonville-Belofose (Francia), există un ștejar al cărui trunchiu este la baza sa de o circonferință de 11 metri. Acest ștejar, calculându după experiență, se dovedesce, că ștejarul se îngroșă în fiă care secolu cu un centimetru, are o existență de un-spre-dece sute de ani. Cu toate acestea, ștejarul de care e vorba, e mai puțin în vârstă, decătu un ștejar, ce se află la Saintes, și care este la baza sa de o circonferință de două-șeci metri. Cei cari l'au văzut i-au dîșu patriarhul pădurilor. El ar avea, după aceleași calcule, două mi de ani de existență și ar fi contemporan cu druzii.

Literatură.

România Musicală, anul al V-lea, Nr. 7 dela 1 Aprilie, a apărut cu următorul sumar foarte interesant: Educațiunea musicală și concertele simfonice, de Cordoneanu; Cine a inventat valsul? Al patru-lea concert simfonic, de Cordoneanu; Artiști și Artiști, de Bagheta; Concertul baritonului Mureșianu, de Cordoneanu; Somațiune, Direcțiunea; Al 5-lea concert simfonic de Cordoneanu; Musica, de Ilie Dumitrescu; Al 6-lea concert simfonic, de Cordoneanu; Tămna, de Vasile Gr. Elvir; Origina jocului Polca; Din gazetele streine; Necrolog; A 7-tea recreațiune musicală, de Cordoneanu; Deslegarea problemei musicale Nr. 6; Una al-

*) On. domni, cari au primit liste de colectare sunt rugați, încheindu-se socotelele să trimită listele cu rezultatul obținut.

cătoare: „Acum însă culcă-te, mamă; pentru astăzi dór ai lucrat destul!“ Da, pentru ce însă nu se culcă el, bunul tată, care trebuie să se scole forte de timpuriu, pentru ca să pótă pune în ordine scrisorile neguțatorului? Pentru ce rămâne el încă la masă? Pentru-că a observat, că Leon nu va mai pute lungu timp lucra fără ajutor; de aceea se încercă să-și reamintescă grece, și învață din cărțile bătrâne.

Cu toate grijile și necasurile aceste, Carol totu-și invidia părechia bravă, pentru-că ei au o inimă caldă și își mănâncă bucata lor de carne macră, cu onore!

De-odată cădură picuri grei de plouă pe masa, la care ședea Carol. Viforul erupse, și el trebui să plece acasă.

Cu toate că era deja foarte târziu, portăreșă impletia ciorapi în logia ei. Acum putea să afe, cine veghiează după perdeaua cea albă, a cărei zăre a produs în el o dorință atât de mare spre fericire, cel puțin spre fericirea, pe care o

póte afla și cel mai sêrmant: iubire, familia și viétă.

„Cine locuesce de-asupra mea“, întreabă el pe femeia, „în odaia aceea, care este chiar de-asupra odăii mele? E singura, în care mai arde lumină?“

„Ah, domnule, acolo nu mai locuesce nimeni...“

Un om bătrân a avut odaia; rămăsese deja de două-ori dator cu prețul chiriei... Proprietarul casei nu i-a cerut-o nici-odată... din milă și compătimire, deoarece avea peste 70 de ani și trebuia să ajungă în casa sêrmanilor... Astăzi însă a murit, cam la 4 ore... Dama din etagiul primu mi-a dat o învelitoare albă, cu care se-lă acoperu, și după ce n'are pe nimeni în lume, care să veghiese lângă el, i-am pus la pat o luminare a prinsă...

Acum tot chiriașii sunt acasă, deci vou merge în sus pe o oră, ca să dicit un „Tatăl nostru“ pentru el.“

V. S.

ta; Concursuri etc. Acastă interesantă revistă apare de două-ori pe lună, sub direcțiunea d lui C. M. Cordoneanu.

In editura librăriei Carol Müller din Bucuresci (Calea Victoriei 53, Colțu cu Pasagiul român) au apărut de curând următoarele opuri, cari atât în ce privesc esteriorul lor estetic și de gust, cât și mai ales în privința cuprinsului sunt de-o valoare recunoscută:

Femele în trecut, prezent și viitor, de A. Bebel. Traducțiune din limba germană. Form. 8° de 453 pag. Prețulu 2 lei 50 bani.

Oamenii mari ai României: Ionu Vodă celu cumpătit. Aventurile, Domnia, Răsboiele, Mărtea lui, Rolulu său în istoria universală și în viața poporulu român (1572-1574). Cu unu portretu, trei planuri de bătălie, o hartă militară, unu desenm de atac, două genealogii, o gravură de costum și două făcșimile, de B. Petriceicu-Hașdeu. Edițiunea II. Bucuresci 1894. - Form. 8° de 256 pag. Prețulu 3 lei.

Incercări critice asupra învățămēntulu nostru primar, studiu didactic și sociologic, de Stef. C. Mihăilescu, profesor, inspector general alu învățămēntulu primar și normal primar. Edițiunea II. Bucuresci 1893. Form. 8° de 271 pag. Prețulu 2 lei.

Particularități ale limbei franceze: Galicisme, Proverbe, Maxime, Barbarisme, de Al. Demetrescu, licențiatu în litere, profesor la școala de oficeri și la liceulu Sf. Sava. Form. 8° de 162 pag. Prețulu 2 lei.

Arta pentru artă, conferință ținută la Ateneu, de Antonu Bacalbașa. Form. 8° de 53 pag. Prețulu 1 leu.

Tôte aceste opuri se potu procura atâtu directu, dela editura librăriei susu amintite, cât și prin librăria N. Ciurcu din Brașovu.

In tipografia arhidieceșană din Sibiu a apărut: Manualu de dreptu cambialu, lucratu de d-lu Ioanu Socăciu, profesor la școala comercială rom. gr. or. din Brașovu. Tipăritu cu spesele institutulu de credit și economii „Albina”. Form. mare 8° de 250 pag. Prețulu 2 fl. - Manualulu de față este menitu a acoperi o trebuință adēncu simțită nu numai în școlă, ci și în viața practică, mai alesu fiind-că în timpul din urmă daraverile cambiale s'au lățitu în măsură însemnată și între Români.

Indreptariu pentru ortografia română. Regule și vocabularu ortograficu. Introdusu la școalele din Bucovina prin emisulu ministeriulu cultorulu și instrucțiunii. Compusu de Dr. D. Onciulu din Cernăuți. Form 8° de 79 pag. Prețulu 12 cr.

Schițe, de I. C. Panțu. (In plasă; In Baltă; Cale grea; La Căde; La cărciuma lui Tiriplicu.) O broșură formatu micu de 112 pag. Se pōte procura la librăria N. I. Ciurcu, Brașovu, cu 30 cr.

Cursul la bursa din Viena.

Table with exchange rates for gold, silver, and various currencies as of April 19, 1894.

Table with exchange rates for various currencies including London and Austro-Hungarian crowns.

Cursulu pieței Brașovu.

Table with market rates for various goods and currencies in Brașov as of April 20, 1894.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabilu: Gregoriu Maior.

Advertisement for Schmie and Schmie del, featuring a proverb and offering of fabrics for clothing.

Mersulu trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Oct. 1893.

Large railway schedule table with multiple columns for routes, stations, and train times.

Nota: Numarți benadracți cu linii grōse însemnăză orele de noapte.